ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

Във връзка с реално получените доходи от трудова дейност, самоосигуряващите се лица определят окончателен размер на осигурителния си доход и годишен осигурителен доход за периодите на упражняване на трудова дейност в рамките на календарната година.
Разпоредбите на чл. 6, ал. 9 от ***Кодекса за социално осигуряване*** (КСО), чл. 2, ал. 4 от ***Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица*** (НООСЛБГРЧМЛ) и чл. 3, ал. 2, 3, 4 и 5 от ***Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски*** (НЕВДВПОВ) уреждат реда за определяне на окончателния размер на осигурителния доход и годишния осигурителен доход.

САМООСИГУРЯВАЩИ СЕ ЛИЦА, КОИТО ОПРЕДЕЛЯТ ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД

- лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност;
- лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества и физическите лица, членове на неперсонифицирани дружества, лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от ***Закона за данъците върху доходите на физическите лица*** (ЗДДФЛ);
- регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи непреработена растителна и/или животинска продукция и получаващи доходи от положен труд без трудово правоотношение, както и произвеждащите преработена растителна и/или животинска продукция.

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

- собственици или съдружници в търговски дружества и физически лица, членове на неперсонифицирани дружества, за които не е възникнало задължение за подаване на данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ;
- регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи непреработена растителна и/или животинска продукция не определят окончателен размер на осигурителния доход за тази си дейност и не попълват Справка за окончателен размер на осигурителния доход, но подават годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ със съответното приложение.

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД НА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА:

- определя се за периода, през който е упражнявана трудова дейност през предходната година;
- определя се въз основа на данните, декларирани в справка към годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ;
- не може да бъде по-малък от минималния месечен осигурителен доход за самоосигуряващите се лица;
- не може да бъде по-голям от максималния месечен размер на осигурителния доход.

ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД НА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА:

- определя се за периода, през който е упражнявана трудова дейност през предходната година;
- формира се като **разлика** между декларирания или установения от органа по приходите при условията и по реда на ***Данъчно-осигурителния процесуален кодекс*** (ДОПК) облагаем доход от упражняване на трудова дейност и сбора от доходите, върху които са внасяни авансово осигурителни вноски.

ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ФИШ I.I.8.3

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД НА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

Годишният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица за **2025 г**. се определя в зависимост от характера на доходите според упражняваната трудова дейност, както следва:

1. За едноличните търговци и лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от ЗДДФЛ, упражняващи трудова дейност; регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи преработена растителна и/или животинска продукция, чийто облагаем доход се формира по реда на чл. 26, ал. 1 от ЗДДФЛ.

→ Облагаемия доход по чл. 26, ал. 1 от ЗДДФЛ, без да се намалява с размера на задължителните и доброволните осигурителни вноски, размера на пренесената данъчна загуба по реда на ЗКПО и премии/вноски по договори за застраховки "Живот" и застраховки "Живот", ако са свързани с инвестиционен фонд. При определяне на годишния осигурителен доход не се включват сумите, получени под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейски фонд за гарантиране на земеделието, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет.

2. За физическите лица, упражняващи трудова дейност като собственици или съдружници в търговски дружества или като членове на неперсонифицирани дружества.

→ Възнагражденията, изплащани от дружествата, без получените дивиденти.

3. За самоосигуряващите се лица, регистрирани като упражняващи свободна професия или занаятчийска дейност; регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи преработена растителна и/или животинска продукция, на които облагаемия доход се определя по реда на чл. 29 от ЗДДФЛ.

→ Облагаемия доход, получен от упражняването на трудова дейност, след намаляването му с разходите за дейността по чл. 29 от ЗДДФЛ. При определяне на годишния осигурителен доход не се включват сумите, получени под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейски фонд за гарантиране на земеделието, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет.

НО И ЗДРАВ
ЕЛИТЕ ПРИ Н

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

4. За самоосигуряващите се лица, подлежащи на облагане с годишен (патентен) данък по реда на ***Закона за местните данъци и такси*** (ЗМДТ) - еднолични търговци или регистрирани като упражняващи свободна професия или занаятчийска дейност.

→ Дохода, получен от упражняването на съответната дейност, определен по условията на т. 1 и 3.

Самоосигуряващите се лица не приспадат отрицателен финансов резултат за дейности, които участват в определянето на годишния осигурителен доход. При определянето на годишния осигурителен доход се взема предвид **облагаемия** доход (данъчна печалба) по ЗДДФЛ, който не може да бъде отрицателна величина. Когато за някоя от дейностите е реализирана загуба, облагаемият доход за тази дейност е нула.

Пример:
Самоосигуряващо се лице упражнява дейности на различни основания през цялата календарна година – като едноличен търговец и като свободна професия – застрахователен агент. Същият внася месечни осигурителни вноски върху минимален месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица. С годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, в качеството на едноличен търговец декларира данъчна загуба в размер на 4000 лв., а в качеството на застрахователен агент – облагаем доход – 10000 лв. При определянето на окончателния размер на осигурителния доход се взема предвид единствено облагаемия доход (10000 лв.), формиран от дейността на лицето като застрахователен агент.

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

ВНИМАНИЕ

При определяне на годишния осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи преработена растителна и/ или животинска продукция не се вземат предвид сумите, получени под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет. Тези средства са **подпомагане** във връзка с изпълнение на определени национални мерки или реализиране на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз, **а не възнаграждения за положен труд.**

Пример:

Самоосигуряващо се лице упражнява дейности на различни основания през цялата календарна година – като регистриран земеделски стопанин и като свободна професия – упражняващ ветеринарномедицинска практика. Същият внася месечни осигурителни вноски върху минимален месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица. С годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2025 г., в качеството на регистриран земеделски стопанин, който се облага по реда на чл. 29 от ЗДДФЛ, декларира придобит доход:

- от произведена преработена продукция в размер на 13000 лв.;
- получена субсидия от Европейския фонд за гарантиране на земеделието за 2024 г. в размер на 2000 лв.;
- а в качеството на упражняващ свободна професия – облагаем доход – 8000 лв.

При определянето на годишния осигурителен доход се взема предвид:

- облагаемият доход, формиран по чл. 29 от ЗДДФЛ от дейността на лицето като земеделски стопанин {13000-(13000x40%)} в размер на **7800** лв., без да се взема предвид получената субсидия;
- и облагаемият доход, получен от упражнената ветеринарномедицинска практика /**8000** лв./.

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

ОКОНЧАТЕЛНА ОСИГУРИТЕЛНА ВНОСКА ЗА ДОВНАСЯНЕ

Дължи се:

- върху годишния осигурителен доход;*
- в размера, определен за:
  - фонд “Пенсии”**
  - и за фонд "Общо заболяване и майчинство" за самоосигуряващите се лица, които са избрали да се осигуряват в този фонд;
- в срока за подаването на годишната данъчна декларация. ***

** При определяне на годишния осигурителен доход, върху който се дължат окончателни осигурителни вноски, се вземат предвид всички доходи от трудова дейност на самоосигуряващото се лице.*

*** За лицата, родени след 31.12.1959 г., се дължат окончателни осигурителни вноски и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд.*

**** Годишната данъчна декларация се подава **в срок от 10 януари до 30 април** на годината, следваща годината на придобиване на дохода, с изключение на годишната данъчна декларация за лицата, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци, както и физическите лица в случаите по **чл. 29а от ЗДДФЛ**, която се подава **в срок от 1 март до 30 юни** на годината, следваща годината на придобиване на дохода.*
При откриване на грешка в декларираните данни и обстоятелства, основата и определените задължения след съответните срокове за подаване на данъчната декларация самоосигуряващите се лица имат право, еднократно в срок до 30 септември на годината, следваща годината на придобиване на дохода, да правят промени чрез подаване на нова годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ и нова Справка за окончателния размер на осигурителния доход .

ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ФИШ I.I.8.3

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

СРОКОВЕ ЗА ВНАСЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНАТА ОСИГУРИТЕЛНА ВНОСКА

Самоосигуряващите се лица за упражняваната от тях трудова дейност през 2025 г. като:

- лица, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, придобили доходи по реда на чл. 29 от ЗДДФЛ;
- лица, упражняващи трудова дейност като собственици или съдружници в търговски дружества;
- физически лица - членове на неперсонифицирани дружества;
- регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, които се облагат по реда на чл. 29 от ЗДДФЛ;
- лица, упражняващи свободна професия или занаятчия, придобили доходи, подлежащи на облагане с патентен данък

внасят окончателната осигурителна вноска върху годишния им осигурителен доход от тази дейност в срок до 30 април 2026 г.

Самоосигуряващите се лица за упражняваната от тях трудова дейност през 2025 г. като:

- лица, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, включително, когато се облагат с патентен данък по ***Закона за местните данъци и такси***;
- лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от ЗДДФЛ;
- регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, които се облагат по реда на чл. 26 от ЗДДФЛ;

внасят окончателната осигурителна вноска върху годишния им осигурителен доход в срок до 30 юни 2026 г.

В случаите, в които самоосигуряващите се лица са упражнявали различни дейности и сроковете за деклариране на доходите от тях са различни - /веднъж в срок до 30 април и повторно в срок до 30 юни 2026 г./ с подаването на всяка от годишните данъчни декларации прави годишно изравняване за всяка от дейностите и определя окончателна осигурителна вноска. Окончателна осигурителна вноска за довнасяне до 30 юни е разликата между определената окончателна вноска при годишното изравняване от всички дейности и окончателната осигурителна вноска, внесена до 30 април 2026 г.

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

Пример:

През 2025 г. самоосигуряващо се лице е упражнявало едновременно трудова дейност като собственик на ЕООД и ЕТ, чийто доходи се облагат по реда на чл. 26 от ЗДДФЛ. От двете дейности е реализирало облагаеми доходи, върху които следва да направи годишно изравняване на осигурителния си доход съгласно справката към годишната данъчна декларация. През годината лицето е избрало да внася авансовите си месечни осигурителни вноски на основание дейността си като собственик на ЕООД. В случай че самоосигуряващото се лице желае да се възползва от удължения до 30 юни 2026 г. срок за деклариране на доходите от дейността си като ЕТ, е необходимо да има предвид следното:

За доходите от упражняване на личен труд като собственик на ЕООД самоосигуряващото се лице попълва Приложение 1, Част II, ред 1, колона 4 с код 102 на годишната данъчна декларация и прави годишно изравняване на осигурителния си доход съгласно справката към декларацията само за дейността си като собственик на ЕООД. Подава декларацията в срок до 30 април 2026 г. В същия срок внася дължимите окончателни осигурителни вноски за дейността си като собственик на ЕООД.

В срок до 30 юни 2026 г. попълва **нова** годишна данъчна декларация за всички доходи, подлежащи на облагане за годината (Приложение 1, Част II, ред 1, колона 4 с код 102 за дейността си в ЕООД и Приложение 2, част III, ред 9.3 за дейността си като ЕТ) и прави годишно изравняване на осигурителния си доход съгласно справката към годишната данъчна декларация **за доходите си от двете дейности**. В същия срок внася разликата между определената окончателна вноска при годишното изравняване от всички дейности и окончателната осигурителна вноска, внесена до 30 април 2026 г.

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

ПРИМЕРИ, СВЪРЗАНИ С ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

Пример:

Самоосигуряващо се лице, родено преди 01.01.1960 г., извършващо патентна дейност през 2025 г., се осигурява във фонд “Пенсии” и фонд “Общо заболяване и майчинство”. Осигурителни вноски се внасят авансово върху месечен осигурителен доход - 1500 лв.

Съгласно Таблица 1 от Справката за окончателния размер на осигурителния доход за 2025 г. окончателният месечен размер на осигурителния доход, посочен в колона 5, е 1200 лв. Лицето подава искане за възстановяване на надвнесени осигурителни вноски във фонд „Пенсии” и фонд „Общо заболяване и майчинство”.

При определяне на окончателния размер на осигурителния доход за 2025 г. вноските се внасят в размера, определен за фонд „Пенсии” и фонд “Общо заболяване и майчинство”. Възстановяване на надвнесени осигурителни вноски, вследствие годишното изравняване на осигурителния доход, се извършва за фонд „Пенсии” и фонд “Общо заболяване и майчинство” до размера на декларирания доход в Таблица 1 от Справката за окончателния размер на осигурителния доход 18000 – 14400 = 3600 лв. Вноската за възстановяване за фонд „Пенсии“ и за фонд “Общо заболяване и майчинство” - е в размер на 838,80 лв. (3600 х 23,3%).

Пример:

Лице е осъществявало патентна дейност от 01.09.2025 г. до 17.10.2025 г., като за този период е получило доход 8000 лв. В Таблица 1 към Справката за окончателния размер на осигурителния доход за 2025 г., на ред 13, колона 5 се вписва реализирания доход 8000 лв. Облагаемият доход в редове 9 и 10 на колона 5 се определя, като сумата в ред 13 се разделя на броя на месеците, през които е упражнявана дейността (за двата месеца), независимо от броя на отработените дни през тези месеци. В колона 7 за всеки от месеците лицето следва да определи осигурителен доход за месеца, върху който се дължат осигурителни вноски в размер, не по-голям от максималния месечен осигурителен доход (4130 лв.).

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

Пример:
През 2025 г. едноличен търговец отдава под наем помещение, собственост на предприятието на ЕТ, за което издава фактура на наемателя. Този доход се включва при определянето на годишния осигурителен доход на търговеца.

Пример:
Самоосигуряващо се лице, родено след 31.12.1959, регистрирано като упражняващо свободна професия (вещо лице), през 2025 г. се осигурява във фонд "Пенсии" и фонд "Общо заболяване и майчинство".
Осигурителни вноски е внасяло авансово върху месечен осигурителен доход - 1100 лв.
Облагаемият доход от упражняване на свободна професия, деклариран в Приложение № 3 с код 306, е 15000 лв.
През април е получило облагаем доход от възнаграждение за работа без трудово правоотношение (участие в провеждане на статистически анкети) в размер на 800 лв., което е декларирало на ред 4 с код 307 в същото приложение.
В Таблица 1 от Справката за окончателния размер на осигурителния доход към данъчната декларация за 2025 г. е декларирало:

- в ред 13, колона 4 - 13200 лв.;
- в ред 13, колона 5 - 15800 (15000 + 800) лв.;
- в т. 1 под таблицата - годишен осигурителен доход, върху който се довнасят осигурителни вноски - 2600 лв.

При определянето на окончателния размер на месечния осигурителен доход на основание чл. 6, ал. 9 се вземат предвид всички облагаеми доходи от упражняване на трудова дейност от самоосигуряващото се лице, съобразени с поредността им, определена в чл. 6, ал. 11 от КСО.
В съответствие с цитираните разпоредби, тъй като лицето е избрало да се осигурява и за фонд „Общо заболяване и майчинство", осигурителни вноски върху дохода за работа без трудово правоотношение се дължат и за този фонд.
В т. 3 под таблицата лицето е декларирало окончателна осигурителна вноска за фонд „Пенсии" и фонд "Общо заболяване и майчинство" в размер на **475,80 лв.** (2600 х 18,3 %), която следва да внесе в срока на подаване на данъчната декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ.
В т. 4 "Размер на окончателната осигурителна вноска за ДЗПО в универсален пенсионен фонд и/или във фонд „Пенсии" за лицата, направили избор по чл. 4б от Кодекса за социално осигуряване" - лицето попълва размера на окончателната осигурителна вноска за ДЗПО в универсален пенсионен фонд – **130,00 лв.** (2600 лв. х 5 %).

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

Пример:

Едноличен търговец, роден след 31.12.1959 г. е декларирал започване на трудова дейност от 01.04.2025 г. и вид на осигуряване за инвалидност поради общо заболяване за старост и за смърт и за общо заболяване и майчинство. През 2025 г. внася авансови вноски от 01.04.2025 г. до 31.11.2025 г. върху определения му минимален месечен осигурителен доход –1077 лв.. Считано от 01.12.2025 г. прекратява дейността си в това качество и от същата дата заявява начало на дейност като собственик на търговско дружество. Внася авансови вноски върху минимален месечен осигурителен доход. Считано от 17.12.2025 г. прекратява дейността си като собственик на търговско дружество. Декларира облагаем доход в приложение 2 на годишната данъчна декларация за 2025 г. като едноличен търговец –13000 лв. Няма облагаем доход от дейността си като собственик на търговско дружество.

Съгласно указанията за попълване на Таблица 1 месечният осигурителен доход в колона 5 се получава като сумата в ред 13 се раздели на броя на месеците, през които лицето е упражнявало трудова дейност като самоосигуряващо се лице, независимо от броя на отработените през месеца дни.

Лицето попълва на ред 13, колона 4 от Таблица 1 – 9296,21 лв. (8 месеца х 1077 лв. + 680,21 за м. декември), както и на ред 13, колона 6 – 9296,21 лв.

Декларира на ред 13, колона 5 облагаем доход от дейността си като самоосигуряващо се лице 13000 лв. облагаем доход.

Лицето има отработени дни през 12-те месеца на годината. Независимо, че лицето е упражнявало трудова дейност само 12 дни от м. декември, и че е променило основанието си за осигуряване, общият облагаем доход, попълнен на ред 13 на колона 5 (13000 лв.), се разделя на 9 месеца. Месечният облагаем доход, който се попълва за всеки месец в колона 5 е по 1444,44 лв. Така се попълва и колона 7.

Годишният осигурителен доход, върху който се внасят окончателните осигурителни вноски, се изчислява като разлика от сумите от ред 13 на колона 7 и ред 13 на колона 6 - 3703,79лв. (13000 лв. – 9296,21 лв.) и се посочва в т. 1 под таблицата.

Лицето попълва **в т. 3** размера на окончателната осигурителна вноска за фонд “Пенсии” и фонд „Общо заболяване и майчинство“ – **677,79 лв.** (3703,79 лв. х 18,3 %).

В **т. 4** “Размер на окончателната осигурителна вноска за ДЗПО в универсален пенсионен фонд и/или във фонд „Пенсии“ за лицата, направили избор по чл. 4б от Кодекса за социално осигуряване” - лицето попълва размера на окончателната осигурителна вноска за ДЗПО в универсален пенсионен фонд – **185,19 лв.** (3703,79 лв. х 5 %).

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

Пример:

Едноличен търговец, роден след 31.12.1959 г. е декларирал вида за осигуряване за инвалидност поради общо заболяване за старост и за смърт, и за общо заболяване и майчинство. През 2025 г. е бил във временна неработоспособност с изплатено парично обезщетение от НОИ, както следва: януари – 5 работни дни, март – 10 работни дни, август – 10 работни дни и септември 5 – работни дни. Внасял е авансови вноски върху определения му минимален месечен осигурителен доход – 933 лв. за месеците от януари до март 2025 г. и 1077 лв. от април до септември 2025 г., с изключение на месеците, в които е бил във временна неработоспособност - пропорционално на работните дни от месеца, през които е упражнявана дейността. Считано от 01.10.2025 г. е декларирал прекъсване на дейността си. Като едноличен търговец в Приложение 2 на годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2025 г. декларира облагаем доход в размер на 9 000 лв. Лицето попълва в колона 4 от Таблица 1 осигурителния доход, върху който се дължат авансово осигурителни вноски по месеци както следва: януари – 720,95 лв., февруари– 933 лв., март – 466,50 лв., от април до юли – 1077,00 лв., август – 564,14 лв. и септември – 807,75 лв. На ред 13 колона 4 посочва сбора от сумите от ред 1 до ред 09 –7800,35 лв.

Съгласно указанията за попълване на Таблица 1 месечният осигурителен доход в колона 5 се получава като сумата в ред 13 се раздели на броя на месеците, през които лицето е упражнявало трудова дейност като самоосигуряващо се лице, независимо от броя на отработените през месеца дни (9000 : 9 = 1000 лв.).

Годишният осигурителен доход, върху който се внасят окончателните осигурителни вноски, се изчислява като разлика от сумите от ред 13 на колона 7 и ред 13 на колона 6 1199,65 лв. (9 000 – 7800,35 лв.) и се посочва в т. 1 под таблицата.

Лицето попълва **в т. 3** размера на окончателната осигурителна вноска за фонд “Пенсии” и фонд „Общо заболяване и майчинство“ – **219,54 лв.** (1199,65 лв. х 18,3 %).

В т. 4 “Размер на окончателната осигурителна вноска за ДЗПО в универсален пенсионен фонд и/или във фонд „Пенсии“ за лицата, направили избор по чл. 4б от Кодекса за социално осигуряване” лицето попълва размера на окончателната осигурителна вноска за ДЗПО в универсален пенсионен фонд – **59,98 лв.** (1199,65 лв. х 5 %).

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

ВНИМАНИЕ

Когато лицето с данъчната декларация за предходната година декларира доходи, получени от извършена дейност през минали години или е определен с влязъл в сила ревизионен акт по ДОПК по-висок или по-нисък облагаем доход подава и коригираща справка за осигурителния доход за съответната минала година. Предходна е годината, в която са получени доходите, които се декларират с данъчната декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, а минали години са годините, различни от предходната, през които е упражнявана трудова дейност, за която е получен дохода през предходната година.

ПОДАВАНЕ НА КОРИГИРАЩА СПРАВКА

при доходи, получени през предходната година, за извършена трудова дейност през минали години

и/или

определен с влязъл в сила през предходната година ревизионен акт по ДОПК по-висок или по-нисък облагаем доход за съответната минала година

подава се коригираща справка, която включва декларираните вече данни за осигурителния доход за съответната минала година и дохода, получен и деклариран за предходната година или определения по-висок или по-нисък облагаем доход с влязъл в сила ревизионен акт по ДОПК, но отнасящи се за извършена трудова дейност през съответната минала година (преди 2025 г.).

коригиращата справка за окончателния размер на осигурителния доход се подава с образеца за съответната минала година

подава се едновременно и в срока на годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за предходната календарна година.

ОСИГУРИТЕЛНА ВНОСКА ЗА ДОВНАСЯНЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА КОРИГИРАЩА СПРАВКА

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

- определя се като разлика между новоформираната окончателна осигурителна вноска и декларираните вече данни за окончателния размер на осигурителната вноска за съответната минала година.
- дължи се:

- в срока за подаването на годишната данъчна декларация;
- в размерите, определени за съответната минала година за фонд "Пенсии" (преди 2015 г.) или за фонд „ Пенсии" и фонд „Общо заболяване и майчинство" (след 2015 г.)

- новоформираният окончателен месечен осигурителен доход не трябва да надвишава максималния месечен размер на осигурителния доход за съответната минала година.

Пример:

Лице, регистрирано като **упражняващо свободна професия**, родено преди 01.01.1960 г., упражнява трудова дейност от 01.01.2024 г. От същата дата внася помесечно авансови осигурителни вноски за фонд „Пенсии" върху осигурителен доход 1000 лв. и определя окончателен размер на осигурителния доход.

В Таблица 1 от Справката за окончателния размер на осигурителния доход към данъчната декларация за 2024 г. е декларирало:

- в ред 13, колона 4 внесени авансови вноски върху осигурителен доход – 12000 лв.;
- в ред 13, колона 5 доход – 15000 лв.;
- в т. 1 след таблицата - годишен осигурителен доход, върху който се довнасят осигурителни вноски –3000 лв.

Размерът на осигурителната вноска за довнасяне е **594,00** лв. (3000 х 19,8%)

За месеците от януари до декември 2024 г. е полагал труд без трудово правоотношение, но възнаграждението в размер на 1050 лв. месечно (общо 12600 лв. за целия период) е изплатено на 12 май 2025 г. след приспадане на разходите за дейността. С годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2025 г. лицето декларира този доход, тъй като е придобит през 2025 г. в съответното приложение, но същият не участва при определянето на окончателния размер на осигурителния доход за 2025 г. За дохода, отнасящ се за положен труд през 2024 г. в размер на 12600 лв., се попълва **коригираща справка за 2024 г.** (Таблица 1), с която се формира нов размер годишен осигурителен доход, върху който се дължат окончателни осигурителни вноски (15600 лв.) и нов окончателен размер на осигурителните вноски за 2024 г. за фонд „Пенсии" –3088,80 лв. От тази осигурителна вноска се приспада внесената осигурителна вноска по Таблица 1 от справката към данъчната декларация за 2024 г. (подадена 2025 г.) и остава като разлика дължимата осигурителна вноска във връзка с дохода, получен през 2025 г., но отнасящ се за 2024 г. (3088,80 лв. – 594,00 лв.). Осигурителната вноска за довнасяне за фонд "Пенсии" за 2024 г. е в размер на 2494,80 лв. и срока за внасянето ѝ е до 30 април 2026 г.

ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА МЕСЕЧНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ГОДИШЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

ВНИМАНИЕ

При определяне на окончателния размер на месечния осигурителен доход и окончателната осигурителна вноска следва да се има предвид и прякото действие на ***Регламент (ЕО) №883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност.***